

ve spolupráci

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

TISKOVÁ ZPRÁVA

Lékaři z Česka a Izraele si v Praze v rámci sympozia o léčebném konopí vyměnili zkušenosti z klinické praxe

PRAHA, 17. 6. 2018 – Lékaři z Izraele a Česka otevřeli na mezinárodním odborném sympoziu problematiku léčebného konopí, především jeho preskripce v praxi a dostupnosti. Sympozia se účastní desítky českých lékařů a odborníků na problematiku konopí. Sympozium probíhá pod záštitou premiéra a v gesci Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR a Státního ústavu pro kontrolu léčiv.

„Jsem velice rád, že se má návštěva v Izraeli v únoru letošního roku transformuje na konkrétní spolupráci. Jeden z bodů, který jsem projednával s izraelským premiérem Benjaminem Netanjahuem, bylo léčebné konopí. Pan profesor Hanuš se výzkumu léčebného konopí věnuje padesát let. Jsem rád, že během návštěvy v Izraeli jsem s panem profesorem Hanušem o tomto tématu hovořil,“ řekl premiér Andrej Babiš na úvod tiskové konference.

Čeští lékaři si mohou během sympozia vyměnit zkušenosti s izraelskými kolegy jak z Ministerstva zdravotnictví Izraele, tak i z izraelské Agentury pro léčebné konopí, z Hebrejské univerzity v Jeruzalémě, Léčebného centra v Tel Avivu či z Centra bolesti nemocnice Sheba. V Lichtenštejnském paláci se tak střetávají odborné pohledy a příklady jak z klinické praxe, tak i z tvorby legislativy a z výzkumu léčebného konopí.

Preskripce léčebného konopí v ČR

Ministerstvo zdravotnictví navrhlo úhradu 30 gramů léčebného konopí z veřejného zdravotního pojištění ve výši 90 %. Současná cena léčebného konopí je pro některé pacienty velmi zatěžující, a to zejména pro ty, kteří jsou v invalidním důchodu a mají nízké příjmy. Dokonce může vést k nelegálnímu domácímu samopěstování konopí neznámé kvality. *„Uvědomujeme si, že současná cena je pro pacienty, u kterých již nezabírá standardní forma léčby a konopí pro ně představuje poslední možnost, jak projevy nemoci zmírnit, příliš vysoká. Díky našemu návrhu bude výše doplatku srovnatelná s doplatky u léčby chronických onemocnění a pacienti zaplatí maximálně pár stovek měsíčně,“* uvedl ministr zdravotnictví Adam VOJTĚCH.

Cena léčebného konopí bude ze strany Státního ústavu pro kontrolu léčiv nově regulována a maximální doplatek bude zastropován. Návrh počítá s limitem pro množství konopí hrazeného z veřejného zdravotního pojištění na 30 gramů měsíčně. Toto množství je podle zkušeností z praxe dostatečné, protože jeden pacient v současnosti spotřebuje v průměru do 10 gramů měsíčně. Potvrdila to jak statistická data SÚKL, tak i provedené dotazníkové šetření mezi předepisujícími

lékaři. Ve výjimečných případech na základě návrhu ošetřujícího lékaře po schválení revizním lékařem bude možná i úhrada nad tento limit.

Úhradu léčebného konopí z veřejného zdravotního pojištění podporuje také národní koordinátorka pro protidrogovou politiku Jarmila VEDRALOVÁ: „Zvyšování dostupnost léčebného konopí je důležitým krokem ve veřejném zdravotnictví, ale je skutečně třeba odborně kontrolovat správnou preskripci a dodržování pravidel užívání léčebného konopí, to znamená využívat této látky, ne ji zneužívat. Konopí je a bude psychoaktivní látkou, která neléčí všechny nemoci u všech pacientů, kdykoli a v jakémkoli množství. Vyžaduje tedy individuální přístup, proto jsem ráda, že máme možnost se o zkušenosti z klinické praxe podělit s kolegy z Izraele.“

Návrh Ministerstva zdravotnictví počítá s možností získání odborných poznatků o terapii prostřednictvím povinného sběru anonymizovaných údajů od lékařů z klinické praxe. Například eRecept na léčebné konopí bude nově obsahovat informaci o diagnóze, množství léčebného konopí, dávkování, lékové formě a o cestě podání.

„V současné době řešíme celosvětový nedostatek odborných dat a klinických studií k léčbě konopím a bohužel zatím nejsou žádné signály o tom, že by měl nastat výrazný posun. Praktický nedostatek informací potvrdilo i naše dotazníkové šetření mezi lékaři předepisujícími konopí. Nově sesbíraná anonymizovaná data od lékařů tak budou znamenat zejména pro samotné lékaře skutečný informační průlom, který povede k výraznému zlepšení kvality této léčby. Inspirací nám byl vládní projekt, který spustilo Německo, taktéž se zavedením úhrady léčby konopím z prostředků veřejného zdravotního pojištění,“ dodala Irena STOROVÁ, ředitelka Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Hlášení, která budou lékaři zasílat lékovému ústavu, budou minimálně administrativně náročná a pro české zdravotnictví budou mít nesmírný význam.

Spotřeba konopí v ČR kontinuálně roste

Zkušenosti z Česka rok od roku poukazují na zvyšující se zájem o léčebné konopí. Ke konci května tohoto roku bylo léčebné konopí alespoň jedenkrát předepsané a vydané 665 pacientům. Násobně se zvýšil i počet registrovaných lékařů k předepisování konopí, celkově jich léčebné konopí aktuálně předepisuje téměř 100. S cílem zvýšit erudici českých lékařů v oblasti léčebného konopí probíhají dvakrát ročně na Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví speciální kurzy.

V roce 2018 bylo vydáno 4 800 gramů léčebného konopí, což je téměř čtyřikrát více než v roce 2017 a dvakrát více než v roce 2016. Od začátku roku ke konci května tohoto roku bylo vydáno 5 347 gramů konopí pro léčebné účely. Přibližně 90 % celkového množství léčebného konopí je v současnosti vydáváno na diagnózu chronické neztížitelné bolesti, následuje roztroušená skleróza u cca 4 % z celkového množství konopí.

Izraelská zkušenost: je třeba postupovat vyváženě

Podle doc. RNDr. Lumíra Ondřeje HANUŠE, DrSc., jednoho z odborných izraelských hostů na sympoziu, který v současnosti působí jako profesor na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě, čeští pacienti stále nemají konopí v dostatečném množství.

„Je třeba se učit ze zahraničí, ale ne převzít slepě vše, nýbrž jen ty přístupy, které fungují. Je třeba vnímat konopí jako lék pro pacienty a překonat tak jeho stigmatizaci. Je třeba vrátit se do doby, kdy se konopím léčilo a udělat pro to vše potřebné. Přeji v této věci panu premiérovi, aby se jeho snaha pomoci pacientům setkala s úspěchem,“ uvedl Lumír HANUŠ a zároveň zdůraznil potřebu vyváženého postupu.

„Při léčebném použití konopí je nutné identifikovat nejen takové pacienty, kteří z užívání mohou mít prospěch a kterým může pomoci, ale i ty, kterým by mohlo naopak uškodit,“ apeloval na odpovědný přístup lékařů Lumír HANUŠ.

Dále zdůraznil, že při nesprávném postupu a předávkování tetrahydrocannabinolem (THC) může u osob s nízkou tolerancí a bez zkušeností vyvolat užití konopí pocity strachu, paranoie, zmatku a v některých případech i prožitku vlastní smrti.

Jako jednu z výhod kanabinoidů vnímá docent Lumír Hanuš skutečnost, že působí specificky na rakovinné buňky a nemají jakýkoliv toxický účinek a nepoškozují normální nerakovinné buňky. „To je skutečně obrovská výhoda, ve srovnání s konvenční léčbou chemoterapií, která naopak působí na celý systém a má mnohdy devastující účinky,“ dodal HANUŠ.

EU 2019: vysoké užívání konopí se promítá do nových žádostí o léčbu závislosti na něm

Co se týče konopí jako takového, minulý týden Agentura EU pro drogy v Lisabonu (EMCDDA) ve své Evropské výroční zprávě o drogách 2019 potvrdila informaci, že konopí zůstává nejběžněji užívanou nelegální drogou v Evropě, což se promítá i do dat ohledně prevalence, záchytů a nových žádostí o léčbu. Odhaduje se, že v loňském roce užilo konopí přibližně 17,5 milionu mladých Evropanů (ve věku 15–34 let).

V roce 2017 nahlásily členské státy EU 782 000 případů záchytu konopných produktů (marihuany, hašiše, rostlin konopí a konopného oleje), což z konopí činí nejčastěji zachycenou drogu v Evropě. Množství zachyceného hašiše je více než dvakrát vyšší než množství zachycené marihuany (466 tun oproti 209 tunám). Z nedávné studie EMCDDA vyplynulo, že v marihuaně a hašiši se za poslední desetiletí zdvojnásobil obvyklý obsah tetrahydrokanabinolu (THC), což vyvolává obavy z potenciálních škodlivých účinků.

„Je třeba zdůraznit, že v roce 2017 v Evropě nastoupilo léčbu závislosti v souvislosti s užíváním konopí přibližně 155 000 osob, z čehož asi 83 000 o ni požádalo poprvé. U osob nově nastupujících léčbu závislosti je nyní konopí z pohledu Evropy nejčastěji uváděnou látkou, která představuje jejich hlavní důvod, proč se obrátili na poskytovatele léčebných služeb,“ dodala Jarmila VEDRALOVÁ a znovu zdůraznila potřebu rozumného postupu také v oblasti předepisování léčebného konopí a v oblasti objektivní komunikace jeho účinků i s ohledem na skutečnost, že se jedná o psychoaktivní látku.

MEDAILONEK

doc. RNDr. Lumír Ondřej HANUŠ, DrSc.

Lumír HANUŠ vyučoval na Katedře hygieny a epidemiologie lékařské fakulty Palackého Univerzity a připravoval pro fakultní lékárnou extrakty k léčebnému použití ve Fakultní nemocnici, dále na Ústavu přírodních látek Farmaceutické školy Lékařské fakulty Hebrejské Univerzity izoloval z mozku první endogenní ligand, který se váže na cannabinoidní receptory, což otevřelo cestu k léčbě konopím, neboť právě tímto krokem byly vysvětleny pochody v lidském organizmu. Kromě toho se věnoval léčebnému konopí z hlediska kvalitativního hodnocení jeho vhodnosti k léčbě. Ve společnosti Asana Bio Group se nyní věnuje snaze nalézt z konopí ten správný přípravek (rozumějte s těmi správnými léčebnými látkami) při léčbě endometriózy, kterou trpí na světě asi 10 procent žen.

Kontakty pro média:

MgA. Renata Povolná, Odbor protidrogové politiky ÚV: +420 728 302 397; povolna.renata@vlada.cz

Ing. Gabriela Štěpanyová, Ministerstvo zdravotnictví ČR: +420 725 590 276; gabriela.stepanyova@mzcr.cz